

Zpravodaj Řízení letového provozu České republiky, s. p.

DUBEN

STRIP 2010

ROČNÍK XI – ČÍSLO 105

TMA Praha

8. 4. 2010 (str. 6)

Amsterdam – ATC Global

Conference (str. 5)

**Rozhovor s Martinem
Kačurem, ředitelem**

Letiště Vodochody (str. 3)

**Objektiv: Výroční zpráva
ŘLP za rok 2009** (str. 4)

Uzávěrka fotosoutěže

„3L“ (str. 8)

Foto: MICHAEL SEDLÁČEK

TWR Karlovy Vary

Pracovní výročí zaměstnanců ŘLP ČR, s. p.

Kulaté výročí nepřerušného pracovního poměru oslaví v dubnu tito zaměstnanci:

Jaroslava Stejskalová, uklízečka,
oddělení technicko provozní
služby **15 let**
Hana Zuláková, vedoucí oddělení,
ASO/AO, SPLS Praha **15 let**
Jiří Hvězda, vřlp I, oddělení
LPS Brno **20 let**

Bořek Kop, vřlp II – WS, oddělení
APP/TWR Praha **20 let**
Eva Martinovská, kontrolor traťové
přípravy II, oddělení ARO **25 let**
Nataša Skočdopolová, operátor
AFTN/CIDIN, oddělení datových
sítí **40 let**

Všem jubilatům blahopřejeme!
REDAKCE

Dne 1. dubna jsme si připomněli **desáté výročí** provozního využívání nového letištního objektu ŘLP ČR, s. p., na letišti Karlovy Vary. Nový provozní objekt, včetně letištní řídicí věže, byl postaven firmou

Hochtief a zprovozněn 1. 4. 2000. Nahradil původní letištní řídicí věž vybudovanou v letech 1930 až 1931, která sloužila téměř 70 let. V době svého dokončení v roce 2000 získal nový provozní objekt ocenění „stavba roku“. Má tedy za sebou desetileté využívání a nezbývá než popřát do dalších let jemu i personálu, který jej využívá, mnoho štěstí a leteckého provozu.

M. SMOLA, foto: mis

Statistiky provozu

únor 2010/2009

Letiště Praha-Ruzyně: Srovnání počtu pohybů (IFR) a průměrného zpoždění/let

FIR Praha: Srovnání počtu pohybů (IFR) a průměrného zpoždění/let

Jednodenní zájezd

Pro bývalé zaměstnance ŘLP ČR, s. p., kteří jsou v důchodu, pořádá podnik v úterý **18. května 2010** jednodenní zájezd do Českých Budějovic s možností navštívit Jihočeské muzeum nebo pivovar Budvar. Závazné přihlášky je nutno odevzdat nejpozději do 5. května.

DPER

Počet pohybů na letišti Praha

ÚNOR 2010/2009 (IFR)

Zdroj: AI

2009 2010

celkový počet

10 717 10 396

nejvyšší počet/den

(26. 2.) (19. 2.)

464 443

nejvyšší počet/hod.

(26. 2.) (5. 2.)

44 41

Počet pohybů ve FIR Praha

ÚNOR 2010/2009 (IFR)

Zdroj: AI

2009 2010

celkový počet

40 793 41 530

nejvyšší počet/den

(13. 2.) (19. 2.)

1 592 1 640

nejvyšší počet/hod.

(28. 2.) (15. 2.)

128 129

Počet pohybů na letištích – Česká republika

Praha (IFR)			Brno			Ostrava			Karlovy Vary			
2009	2010	v %	2009	2010	v %	2009	2010	v %	2009	2010	v %	
únor	10 717	10 396	- 3,0	2 074	1 386	- 33,3	952	597	- 37,3	248	124	- 50,0

Počet pohybů (IFR) ve FIR Praha

Nárůst provozu
v %Počet zpoždění/ACFT
v min.

	2009	2010		2009	2010
únor	40 793	41 530	+ 1,81	0,07	0,03

Dostal jsem se do party, kde lidé vnímají svoji práci jako koníčka

V minulém čísle časopisu Strip jsme vás informovali o společnosti Letiště Vodochody, která chce vybudovat nové mezinárodní letiště pro Prahu a středočeský region. Provoz pro nízkonákladovou dopravu plánují spustit na přelomu roku 2012/2013. V tomto čísle vám přinášíme rozhovor s ředitelem Letiště Vodochody Martinem Kačurem.

V jaké fázi se momentálně nachází tento projekt?

Poté, co jsme v loňském roce obdrželi připomínky v rámci zjišťovacího řízení, pracujeme na jejich zapracování do dokumentace EIA. V období, kdy budou číst čtenáři tento rozhovor, budeme možná už úplně v této závěrečné fázi dopracování dokumentace a budeme připravovat podání na Ministerstvo životního prostředí ČR, aby zahájený proces posouzení vlivu na životní prostředí dál pokračoval.

Proč má mít podle vás metropole Praha druhé mezinárodní letiště?

Protože ruzyňské letiště již v současné době nemá dostatečnou kapacitu a samo usiluje o vybudování další přistávací dráhy. S jejím zprovozněním ale nemůže počítat před rokem 2014 a vzhledem k dlouhosti procesu získání stavebního povolení a všeobecně známého odporu vůči výstavbě nové dráhy je vůbec otázkou, kdy dojde k její realizaci. Rozhodně není otázkou, „jestli vůbec dojde k realizaci“, dříve nebo později, nakonec ale paralelní dráha určitě bude. Modernizace již existujícího letiště ve Vodochodech může právě teď v době krize poměrně rychle dodat potřebné letištní kapacity a umožnit odsunout tu obrovskou investici do ruzyňské paralelní dráhy na pozdější období, kdy se po odeznění celosvětové krize ožije poptávka po letecké dopravě. Pokud se ještě stávajícímu vedení podaří vrátit zpět ČSA mezi profitabilní letecké společnosti, bude moci letiště Praha-Ruzyně dále růst jako středo-evropský hub – jako významné transferové letiště. Tedy v oblasti, ke které je primárně stavěné. Menší vodochodské letiště, šité na míru konkrétnímu typu zákazníků, bude moci za nižší poplatky nabídnout vše potřebné pro cestující i dopravce a významně přispěje ke konkurenčnímu tlaku na českém leteckém trhu. Pražský region tak může ve finále díky zdravému konkurenčnímu prostředí v poskytování letištních služeb získat více cestujících a letadel, než kdyby ho obsluhovalo jenom jedno letiště. To je dobré pro rozvoj turismu, zaměstnanosti, pro cestující a pro letecké společnosti. A samozřejmě i pro ŘLP.

V minulém čísle jsme viděli vizualizace letiště. Jak se budou Vodochody lišit od Ruzyně?

Terminál bude primárně určený pro

tzv. point-to-point cestující, nepočítáme s transferovými cestujícími. To znamená, že každý, kdo přiletí, musí projít přiletovým pasovým a celním odbavením a vstoupit na území ČR. Pokud by pokračoval dál z vodochodského letiště, tak normálně opět projde procesem odbavení. Cestující budou k letadlům chodit pěšky, případně budou odvezeni autobusem. Provozní plochy budou dimenzované rozměry i únosností na letadla do kategorie C podle ICAO, tedy maximálně do rozpětí 36 m. Rozhodně nemáme ambice být druhou Ruzyní, jak se nám občas někdo snaží podsouvat.

ŘLP ČR, s. p., obhospodařuje kromě Prahy i Brno, Ostravu a Karlovy Vary. Připravujete spolupráci z hlediska zajišťování řízení letového provozu s ŘLP?

Bez spolupráce s ŘLP by to ani nešlo. Máme však svoji vlastní službu řízení letového provozu letiště Vodochody, která si i nadále udržuje schopnost poskytovat služby pro potřeby naší mateřské společnosti AERO Vodochody a vůbec schopnost do-

stát závazkům, které má AERO vůči Armádě ČR. Každopádně v souvislosti s plánovaným rozvojem se připravuje i určitá úprava. Na základě předběžných jednání uvažujeme o převedení celé služby Approach pod ŘLP ČR, nám by na letišti Vodochody zůstala jenom letištní služba řízení a samozřejmě specializované aktivity v souvislosti s leteckou výrobou v AERU. Taková reorganizace určitě přispěje ke zvýšení kapacity i bezpečnosti v TMA Praha.

Dočetla jsem se, že s terminálem bude přímo spojena nová řídicí věž s výhledem 360 stupňů na letištní plochu. Můžeme se těšit na něco speciálního?

Budeme se snažit o co nejjednodušší stavbu, nic speciálního neplánujeme. Konstrukce bude zahrnovat nosný pylon s točitým schodištěm, se vstupy přímo z letištní plochy nebo prvního nadzemního podlaží terminálu pro privátní lety. Letištní věž bude mít pouze patro pro řídicí a pod ním patro pro technologie. Nic víc není potřeba.

Kolik plánujete mít řídicích?

Dnes máme 4 řídicí, do budoucna počítáme s tím, že by počet měl narůst. Něco okolo 15 lidí, aby bylo možné pokrýt každodenní provoz mezi 6. a 22. hodinou. Neplánujeme provoz po 22. hodině. Pak přibudou samozřejmě lidé, kteří se starají o leteckou zabezpečovací techniku, meteoslужbu a ARO.

V Evropě nízkonákladová letiště zažívají celkem boom. Dá se říct, že vás nějak inspirovala?

V Evropě je minimum letišť v blízkosti větších měst postavených jen na low cost provozu. Většinou je to v kombinaci s klasickým provozem, s cargo přepravou nebo třeba MRO aktivitami. Takže jsme si z různých letišť vždy vybrali jen ty nejlepší, nejzajímavější nápady. Líbily se nám některé věci v Británii v Bristolu, v Německu na letišti Hahn či Weeze, nízkonákladový terminál v Marseille. Náš projekt ale není jenom prostou kopií některého z nich.

DOMINIKA VRKOTOVÁ

curriculum vitae

Ing. MARTIN KAČUR

Narozen: 1971

Rodina: ženatý, dcera

Volný čas: zahrada, pes

Oblíbený autor: James Clavell,

Frederick Forsyth

Oblíbené jídlo: mořské plody

Foto: MICHAEL SEDLÁČEK

Objektiv

Příprava výroční zprávy za rok 2009. Atraktivní a moderní grafický koncept je poznávacím znamením Výroční zprávy ŘLP ČR, s. p., za rok 2009. Ve druhé polovině května budou obě jazykové verze zprávy k dispozici v elektronické podobě na internetu (www.rlp.cz – tiskové středisko / výroční zprávy). V průběhu června budou vytištěné zprávy distribuovány na jednotlivé útvary podniku. V případě dodatečného zájmu o další výtisky VZ 2009 lze kontaktovat KGŘ.

rkl

V pátek 26. března se v IATCC uskutečnila **návštěva dětí z oddělení onkologie a hematologie FN Motol**. Děti měly možnost prohlédnout si středisko a z návštěvnické galerie pozorovat práci řidičů. Velké množství dotazů, v některých případech i odborných, svědčilo o tom, že se na návštěvu v IATCC dobře připravily. Z nevědního zájmu i z připravených dáreků měly děti velkou radost, která jim určitě pomáhá v boji s těžkou nemocí.

KGŘ, foto: mis

Zhodnocení roku 2009 z pohledu DFIN

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

DFIN vám přináší jako obvykle v tomto čase krátké zhodnocení uplynulého roku z pohledu dosažených hospodářských výsledků a dalších divizních priorit.

Vzhledem k dopadům celosvětové hospodářské krize do oblasti civilního letectví byl pro celý podnik tento rok jedním z nejobtížnějších v jeho historii. Krize znamenala konec dlouhého období meziročního zvyšování výkonů a přinesla dokonce jejich významný pokles. Jednotkové ceny pro rok 2009 byly kalkulovány na základě předpokladů, které však nebyly naplněny. Naopak oproti očekávaným nárůstům výkonů letecké dopravy nastala v oblasti traťové služby řízení stagnace a v případě letištní služby řízení následoval propad výkonů o téměř 9 %.

Na základě těchto skutečností přistoupil podnik v první polovině roku k úpravě rozpočtu. Byl snížen objem plánovaných výnosů letových provozních služeb a optimalizován plán ostatních výnosů podniku. Zároveň došlo k redukci plánovaných nákladových položek tak, aby byla zachována původní hodnota plánovaného zisku.

Díky tomu dokázal podnik zachovat výši jednotkových cen poskytovaných letových provozních služeb, přestože jejich navýšení by bylo zcela legitimní z pohledu mezinárodních pravidel. Tento postup ze strany podniku byl a je výrazem podpory uživatelů LPS.

Hlavním zdrojem příjmů bylo poskytování letových provozních služeb. Výnosy z LPS představovaly 88,0 % z celkových výnosů podniku. Na dosažených výnosech se nejvíce podílely výnosy z traťových navigačních služeb ve výši 2245 mil. Kč, tj. 69,8 % celkových výnosů. Co do objemu druhou nejvýznamnější výnosovou položkou byly výnosy z letištních přiblížovacích služeb v částce 584 mil. Kč, tj. 18,2 % celkových výnosů, a dále pak finanční výnosy (216 mil. Kč) a kompenzace nákladů na osvobozené lety (85 mil. Kč).

Na straně nákladů, které dosáhly výše 3092 mil. Kč (104,1 % plánovaného rozpočtu), byly nejvýznamnějšími položkami osobní náklady (1557 mil. Kč) a odpisy majetku a opravné položky v objemu 649 mil. Kč. Mírné překročení plánu nákladů v posledně uvedené nákladové skupině bylo způsobeno tvorbou opravných položek, zejména pak na pohledávky za společností SKY EUROPE, která ukončila v září svoji činnost.

Výsledkem uvedených skutečností, především pak nákladových úspor, bylo dosažení hrubého zisku před zdaněním ve výši 123 mil. Kč (rozpočet předpokládal 83 mil. Kč) a zajištění finanční stability podniku v době hospodářské recese. Mimo výše uvedené pak podnik dokázal předčasně uhradit své závazky plynoucí z investičního úvěru čerpaného na realizaci projektu IATCC. Dle uvedeného je zřejmé, že přes těžké období je hodnocení výsledku hospodaření podniku pozitivní, za což patří díky všem ZOÚ a jejich pracovníkům.

Z dalších aktivit DFIN bychom rádi zmínili zavedení nové struktury účelových čísel, odpovídacích požadavkům Nařízení EK 1794/2006 na novou strukturu reportingu nákladů v oblasti poskytování letových navigačních služeb. Tato změna přinesla zejména v počátku implementace vyšší nároky na práci zaměstnanců, nicméně celkové přínosy jsou pozitivní. Systém účelových čísel se bude dále průběžně rozvíjet, tak aby odpovídal měnícím se vnitřním i vnějším podmínkám v oblasti činnosti podniku a při tomto rozvoji je plánován důraz na uživatelskou přívětivost tohoto systému. I zde bychom chtěli poděkovat vám všem, kteří jste přispěli k zavedení nových ÚČ, a těm, kteří nám pomáhají svým profesionálním přístupem udržovat jejich vypovídací hodnotu.

Poslední část tohoto krátkého hodnocení loňského roku je věnována změně organizace ekonomických činností podniku, která byla realizována od 1. 1. 2009. Od uvedeného data došlo konkrétně k centralizaci ekonomických a finančních služeb pro interního zákazníka na DFIN a obdobně byly činnosti personálního charakteru převedeny na DPER. Přes určité problémy při zavádění změny do praxe představuje realizovaná změna jednoznačné pozitivum, které postupně naplňuje všechny očekávané přínosy.

V hospodaření se podnikem v loňském roce podařilo vyrovnat se vším, co krizový rok přinesl, respektive odnesl. Ne všechny podniky poskytující letové provozní služby mohou rok 2009 uzavřít takovýmto konstatováním, alespoň pokud usuzujeme podle publikovaných provozních výkonů.

DFIN

CISM Workshop

CISM tým ŘLP ČR, s. p., ve spolupráci s CZATCA si vás dovoluje pozvat na CISM Workshop, který se uskuteční v pondělí **26. dubna 2010 od 10 hodin** v konferenčním sále IATCC Jeneč.

Program:

Ustoupení certifikované lektorky a trenérky CISM PhDr. Marie Sotolářové.

Prezentace CISM týmu ŘLP ČR, s. p.
Panelová diskuse k praktickým zkušenostem z výkonu psychicky náročných povolání se zaměřením na řízení letového provozu: zvládání pracovního stresu, postupy při mimořádných událostech, použití krizových intervencí, zkušenosti ze zahraničí.

M. WALTER

ATC Global Conference 2010

Počátkem března se amsterdamské výstaviště RAI stalo opět místem setkání mnoha odborníků v oblasti ATC účastníků se každoroční mezinárodní konference spojené s veletrhem ATC Global.

V rámci konference vystoupil generální ředitel podniku Ing. Jan Klas s příspěvkem na téma možností řešení regionální spolupráce poskytovatelů služeb v návaznosti na principy SES.

Také na veletrhu měl podnik již tradičně své zastoupení. V předcházejícím roce zde Letecká škola poprvé prezentovala pod novou značkou CANI (Czech Air Navigation Institute) služby, které poskytuje v oblasti vzdělávání a konzultací. Letošní expozice potvrdila odborné veřejnosti, že CANI je rozvíjející se značkou, upevňující svoji pozici na mezinárodním trhu.

Každoročně se prostředím veletrhu rovněž stává ideálním místem pro plánovaná setkání se stávajícími i potenciálními klienty, při kterých je detailně projednávána nabídka nových kurzů pro následující roky. CANI letos představil svůj nově připravený kurz pro technický personál ATSEP (Air Traffic Safety Electronics Personnel). Prezentace tohoto kurzu pro zástupce AFATSEA (International Federation of ATSEP Associations) otevřela možnost účasti na říjnové valné hromadě IFATSEA a prezentace kurzů ATSEP členům organizace. Dále jsme zaznamenali zájem o kurzy ATSEP z Lotyšska, Estonska a Gruzie.

Vedle nabídky vzdělávání a výcviku jsme na ATC Global jednali i o dalších obchodních příležitostech pro ŘLP ČR, s. p. Se společností Navia byl projednán další postup přípravy společné nabídky na poskytování služby AFIS na regionálních a privátních letištích ve Španělsku.

Konferenci a veletrh letos navštívili také zástupci českých médií. V rozhovoru s nimi byl detailně popsán systém kvalifikací a výcviku v Řízení letového provozu ČR, s. p., prezentována komerční nabídka CANI a objasněn význam prezentace na akci, jakou je ATC Global 2010. **SLŠ**

IATCC

Signál Vodafone v budově IATCC. Dne 8. 4. 2010 byla v IATCC zprovozněna nově instalovaná technologie firmy Vodafone pro šíření GSM signálu. Stejně jako u operátorů O2 a T-Mobile je i v tomto případě využita pro šíření signálu interní anténní GSM síť vybudovaná na náklady ŘLP. Tímto krokem se tedy podařilo po dlouhém a opakovaném vyjednávání s Vodafone zajistit pokrytí signálem jeho sítě v prostorách budovy IATCC. **SLTS**

Czech Top 100

Úspěch v Czech Top 100. Výborné třetí místo v kategorii doprava v rámci prestižní podnikatelské soutěže Czech Top 100 obsadil státní podnik ŘLP ČR za rok 2010. Odborná porota srovnává zejména hospodářské výsledky, obchodní strategie a komunikaci se zákazníky jednotlivých soutěžících subjektů.

ŘLP ČR, s. p., předstihly pouze společnosti Student Agency a DHL. Více na www.ct100.cz. **rkl**

Na horním snímku generální ředitel ŘLP ČR Jan Klas při vystoupení na konferenci, spodní snímek přináší pohled do expozice CANI

Foto: RICHARD KLÍMA, MIROSLAV EHL

Víkend s Novou

S podtitulem **Při řízení letového provozu poznáme, jaké to je držet v každé vteřině pod prsty tisíce životů**, vysílala Televize Nova v pondělí 5. dubna 2010 v rámci pořadu Víkend reportáž o Řízení letového provozu. Pokud si ji chcete připomenout můžete k jejímu spuštění použít hypertextový odkaz na našich webových stránkách www.rlp.cz v rubrice *Přečtěte si / Strip / Víkend s Novou: Řízení letového provozu*. **red**

Inspiromat

„EasyJet zareagoval na velký potenciál, který český trh pro nízkonákladové společnosti představuje. Na pražském letišti rosteme a zdvojnásobujeme svoji nabídku.“

Verena Keimer, marketingová manažerka easyJet

„Jsme lehce konzervativní, nevíme, jak se bude vyvíjet letní sezóna s charterovými lety.“

Jiří Pos, ředitel Letiště Praha pro letecký obchod

„Letadlo je určené pro přepravu osob i nákladu v místech s malou dopravní infrastrukturou. Hodí se tak například na přepravu lidí, pošty či vybavení do odlehlých osad. Využít ho mohou také těžaři při lokaci místa nebo misionáři a hodí se dobře i pro humanitární akce.“

Petr Štěrba, šéfkonstruktor letadla EV-55 outback

„Aerolinky to mají s povolenkami těžší než energetické firmy, které mohou přejít na jiné technologie. Škodliviny budou stále produkovat, koupit si úspěšnější letadla jako třeba Dreamliner nemohou samozřejmě z roku na rok.“

Jan Procházka, analytik společnosti Cyrrus

„Chování Čechů se mění. Cítíme, že lidé mají daleko větší strach ze ztráty zaměstnání, kupují méně zájezdů a levnější pobyty.“

Jiří Jelínek, šéf CK Fischer

„Společnost upřednostnila vyčlenění služeb nepravidelné přepravy do dceřiné společnosti, která tyto aktivity převezme od Českých aerolinií a bude na trhu charterů podnikat samostatně.“

Hana Hejsková, mluvčí ČSA (České aerolinie se rozhodly nepřijmout spolupráci s konkurenční společností Travel Service v oblasti nepravidelných letů pro cestovní kanceláře)

„Když do Prahy přilétají prezidenti Spojených států amerických a Ruské federace, tak v takovém případě letadla zůstávají ve vzduchu než například letadlo Air Force One přistane a zaparkuje, což může samozřejmě způsobit třeba několik desítek minut zpoždění.“

Michaela Lagronová, mluvčí Letiště Praha

„Vědění, svoboda, krása, dobrodružství – co víc si člověk může přát od života?“

Charles A. Lindbergh

Připravila: DV

Co se děje na ruzyňském letišti?

Od 17. 3. nová služba – informace o počasí v cílové destinaci

Na monitorech nad odbavovacími a nástupními přepážkami získají cestující nově informace o předpovědi počasí, vypočítané na dobu příletu do příslušné destinace. Zdrojem základních údajů o aktuálním počasí v destinacích jsou hydrometeorologické ústavy po celém světě, jejichž data jsou shromažďována poskytovatelem a každých pět minut aktualizována. Tímto krokem se dále obohacuje informační systém Letiště Praha, který již tak patří ve srovnání s ostatními evropskými letišti k naprosté špičce. Letiště Praha se tímto řadí mezi přední mezinárodní letiště, která dané informace k jednotlivým letům zobrazují.

Letní letový řád

V neděli 28. 3. 2010 byl na Letišti Praha zahájen provoz podle letního letového řádu. Od konce března do 30. října 2010 plánuje 50 leteckých společností pravidelná přímá letecká spojení do 131 destinací v 51 zemích. Oproti letní sezóně 2009 je plánován nárůst celkové kapacity sedadel v pravidelné dopravě o 3,4 %, tedy na 9 824 566. Vzletů a přistání může být v letní sezóně až 97 700.

Letní letový řád přinese několik novinek v provozu na Letišti Praha. **Letecká společnost Emirates** od 1. 7. otevírá nové spojení Praha – Dubaj s frekvencí 7 letů týdně velkokapacitním letadlem Airbus A330-200. **České aerolinie** se od 1. 6. chystají nově létat 2x týdně z Prahy do kazašské Astany a dále od konce června do poloviny září obnovují sezónní linku Praha – Dubrovník. Letecký dopravce **S7 Airlines** od konce dubna do konce září otvírá 1x týdně novou sezónní linku Praha – Novosibirsk. Společnost **Tatarstan Airlines** zase přichází od začátku května 2x týdně s linkou Praha – Kazaň. **Nízkonákladové společnosti** přináší pro letní sezónu také několik novinek. Dopravce easyJet otevírá na jaře 3 nové linky z Prahy (anglický Doncaster, Paříž a Amsterdam). **Jet2** vypraví od dubna 5x týdně letadlo na lince Praha – Manchester. **Wizz Air** létá 2x týdně do italského Bari. Dánský dopravce **Cimber Sterling Airlines** zavádí novou destinaci Billund, spojenou přímou pravidelnou linkou 3x týdně z Prahy. Italská letecká společnost **Wind Jet** bude od června do konce září 2x týdně provozovat sezónní linku mezi Prahou a sicilskou Cataníí. Celkem 5 sezónních letních linek z Prahy do evropských prázdninových destinací chystá **Travel Service/ SmartWings**. Cestující mohou letět do Burgasu, Splitu, Catanie, Cagliari nebo Olbie. Další 3 linky budou otevřené už v průběhu jara do Milána, Neapole a Madridu. **Turkish Airlines** od 1. května navyšují počet frekvencí z Prahy do Istanbulu z 9x na 14x týdně.

Nejvíce letadel týdně bude podle letního letového řádu odlétat z pražského letiště do Paříže/Charles de Gaulle (67), Frankfurtu (48), Moskvy/Šeremetěvo (45), Londýna/Heathrow (42), Amsterdamu (41) a Mnichova (40). Letní sezóna již tradičně zvyšuje podíl charterových letů na provozu Letiště Praha. Na dovolenou budou moci cestující z pražského letiště vyrazit do 35 destinací s frekvencí více než 1x týdně. Nejvíce charterových letů bude vypraveno do turecké Antalye, egyptské Hurghady, izraelského Tel Avivu či tuniské Djerby a Monastiru.

Sněmovna definitivně prosadila zákaz prodeje letiště

Vláda nebude moci prodat ruzyňské letiště. Sněmovna v březnu přehlasovala prezidentem Václavem Klausem vetovaný zákon, který to zakazuje. Zákon předložili sociální demokraté loni v únoru. Pro normu hlasovala nejtěsnější nutná většina 101 poslanců zejména z ČSSD a KSČM, k nimž se připojila většina lidovců, obě bývalé členky Strany zelených Věra Jakubková a Olga Zubová a nezařazený občanský demokrat Juraj Raninec.

Sněmovna zákon navržený sociálními demokraty definitivně prosadila až při třetím schvalování, kromě prezidenta musela přehlasovat také Senát. Normu přijala přes ujištění současného premiéra Jana Fischera, že jeho kabinet nemá v úmyslu ruzyňské letiště privatizovat.

Cílem zákona je zajistit, aby veškerý majetek letiště se všemi nemovitostmi zůstal ve vlastnictví státu. Sociální demokraté to zdůvodňovali údajně nestandardní přípravou privatizace letiště bývalou vládou premiéra Mirka Topolánka.

Prognóza na 2010

Letiště Praha očekává pro letošek 1% meziroční růst počtu cestujících, celkem by jich mělo letištem projít 11,8 mil. Počet vzletů a přistání zřejmě zůstane na stejné úrovni jako loni.

IATA: Aerolinky budou zpět v zisku asi už v příštím roce

Santiago 25. března – Světové letecké společnosti by se měly zpět k zisku vrátit asi už v průběhu příštího roku. Odhaduje to Mezinárodní sdružení pro leteckou dopravu (IATA), přesnější prognózu ale bude mít až v červnu. Organizace už dříve uvedla, že na letošní rok u aerolinek počítá s úhrnnou ztrátou asi 2,8 miliardy dolarů (zhruba 53,3 miliardy Kč).

„Po letošní ztrátě 2,8 miliardy dolarů myslím, že s rozumnou mírou jistoty můžeme říci, že zpět v černých číslech budeme v roce 2011,“ řekl na veletrhu letecké techniky FIDAE v chilském Santiagu generální ředitel IATA Giovanni Bisignani. Oživení letecké dopravy v Severní Americe a v Evropě ale podle něj bude záviset na celosvětovém tempem oživení.

V průběhu dvou let je podle šéfa organizace možné vyrovnat schodek téměř 80 miliard dolarů ročně, což je od maxima v roce 2008 zhruba částka, o kterou se kvůli dopadům krize aerolinkám snížily tržby. Aerolinky letos podle IATA dosáhnou tržeb asi 522 miliard dolarů (asi 9,9 bilionu Kč), což je pořád asi o 42 miliard dolarů méně než v roce 2008.

„V letošním roce máme (očekávané) zlepšení kolem 43 miliard dolarů a čekáme, že za dva roky ztrátu smažeme,“ řekl Bisignani. Zmíněné zlepšení je proti loňskému roku.

Bisignani dodal, že ztráty aerolinek v Severní Americe budou letos činit kolem 1,8 miliardy dolarů (zhruba 34,2 miliardy Kč), v Evropě čeká ztrátu 2,2 miliardy dolarů (asi 41,8 miliardy Kč). Naopak v Latinské Americe očekává šéf IATA zisk už letos. Měl by činit asi 800 milionů dolarů (kolem 15,2 miliardy Kč). Poptávka po letecké dopravě by se tam letos měla zvýšit o 12,2 procenta proti loňsku.

IATA sdružuje asi 230 leteckých společností z celého světa. Mezi členy organizace jsou prakticky všichni známí letečtí dopravci, ať už je to Air China, Lufthansa, Singapore Airlines, Skywest nebo České aerolinie.

Podle tiskových zpráv připravil: OLDŘICH STANĚK, AI

TMA Praha 8. 4. 2010

Na konci roku 2006 byl na základě dohody DPRO a DPLR zahájen významný projekt na **kompletní restrukturalizaci vzdušného prostoru TMA Praha a CTA Praha**. Zahájení projektu předcházela celá řada dílčích změn vertikálních i horizontálních hranic TMA. Tyto změny postupně odrážely zejména vývoj provozu na letišti Praha-Ruzyně, změny ve skladbě letadlového parku přepravců nebo zahájení postupů pro přiblížení za podmínek kategorie III.b ICAO na RWY 24. Některé úpravy hranic TMA byly provedeny i v důsledku významných politických změn po roce 1990, jako například zrušení vojenského letiště Žatec. Požadavků všech uživatelů vzdušného prostoru ale neustále přibývalo a bylo nutno se pokusit rekonfigurovat celý vzdušný prostor jako celek. Záměr urychlily plány na budoucí změnu ve způsobu a rozsahu využívání letiště Vodochody, připravované zahájení výstavby nové paralelní dráhy v Praze-Ruzyni, ale i nutnost optimálně propojit spodní sektory ACC na prostor TMA Praha. To byly asi ty úplně hlavní argumenty pro zcela zásadní změnu hranic všech vzdušných prostorů překrytých TMA Praha.

Na rozdíl od běžné populace, která spojuje výraz TMA s biogramem nebo ložnicí, čtenáři Stripu již vědí, že TMA je koncová řízená oblast (Terminal Control Area) – tedy řízený vzdušný prostor obklopující letiště. Prostor, který je definován zejména k ochraně tratí, po kterých letadla na dané letiště provádí postup přiblížení, nebo naopak po kterých z letiště odlétávají. Těch letišť, pokud jsou blízko sebe, může být v jednom TMA i několik. Tak je tomu i v případě TMA Praha, kde tento prostor slouží k uvedeným postupům nejen pro letiště Praha-Ruzyně, ale rov-

Seriál pohled

49

(pokračování z minulého čísla)

U ŘLP ČR mezitím probíhaly přípravné práce sledující další zkvalitnění služeb poskytovaných le-

tovému provozu. V této souvislosti uvedme především rozpracování postupů pro zavedení tzv. kategorie III b pro přistání letadel na VPD 24 v Praze-Ruzyni, tvorbu modifikací rozdělení vzdušného prostoru ČR do nových kategorií a ustavení nových omezených oblastí, respektive TMA, úpravy některých letových cest v horním i spodním vzdušném prostoru sledující zvýšení jejich propustnosti, vypracování Směrnic pro činnost letecké informační služby apod.

V témže roce bylo rovněž schváleno několik významných projektů. Především to byl projekt CAMUS a s ním spojené následné provozní zavedení systému EUROCAT 2000 včetně monitorovacího systému. EUROCAT 2000 navazoval na používaný systém EUROCAT 200/ASTA, od něhož se odlišoval zejména vyšší kapacitou a stupněm provozní efektivity, čímž zajišťoval i vyšší procento provozní bezpečnosti. Koncem roku 1997, během něhož se ve FIR Praha uskutečnily celkem 230 804 pohyby letadel a na letištích pak 110 017 pohybů, podepsala Česká republika také akceptaci projektu CEATS (Central European Air Traffic Services), řešícího poskytování služeb řízení letového provozu v rámci zemí střední Evropy.

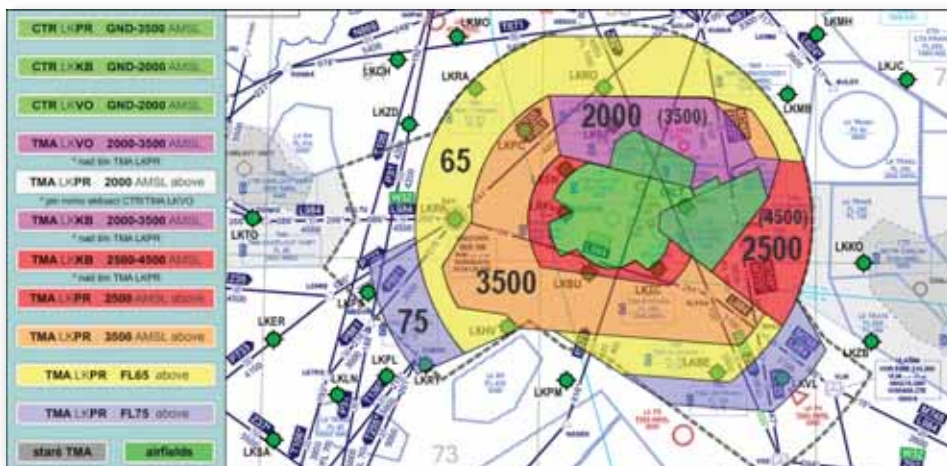
V následujícím roce se v rámci ŘLP ČR řešila především třetí fáze programu EATCHIP, o němž jsme se zmínili již v předchozích částech seriálu, konkrétně pak možnosti zvýšení kapacity vzdušného prostoru. K základním prvkům uvedené fáze 3 patřily především:

Prostorová navigace (Area Navigation – RNAV),

Přesná navigace (Precision Navigation – PRNAV),

něž pro vojenské letiště Praha-Kbely a letiště Vodochody. V celém tomto prostoru poskytuje své služby stanoviště APP Praha. Stanovení optimálních horizontálních a vertikálních hranic takového vzdušného prostoru se logicky stává jednou z nejsložitějších činností zástupců mnoha organizací i resortů. Konečný výsledek musí totiž zohledňovat často protichůdné požadavky mnoha uživatelů vzdušného prostoru, civilních a vojenských složek řízení letového provozu a v neposlední řadě i požadavky výhradně civilních stanovišť řízení letového provozu – v našem případě ACC a APP Praha. Doslova každý kubík vzduchu kolem Prahy má cenu zlata a tomu odpovídají jak počty hodin strávených u jednacího stolu, tak i několik desítek variant řešení, které předcházely té variantě poslední, která byla předána jako mapový podklad k publikaci na oddělení Letecké informační služby.

Datum platnosti, které je na těchto mapách vytištěno, je 8. dubna 2010. Dnes, kdy se vám tedy dostává dubnový Strip s tímto článkem do ruky, je na leteckých mapách v AIP vytištěn zcela nový prostor TMA Praha a letadla do Prahy již směřují po nově definovaných přiletových tratích, které svítí i na našich radarových monitorech. Ve čtvrtek 8. dubna se završil složitý proces zásadní změny struktury podstatné části vzdušného prostoru ČR a snažení celé řady mých kolegů z ŘLP, ÚCL, AČR, Aeroklubu ČR, ČSA, Letiště Praha a AERO Vodochody. Všichni členové projekčního týmu odvedli veliký kus profesionální práce a strávili touto činností nejen podstatnou část své pracovní doby, ale často i svého osobního volna. Pouze díky trpělivému hledání kompromisu došel celý tým nakonec k řešení, které je přijatelné pro všechny subjekty. Projekt skončil, pro vedení SPLS Praha však největší práce začala.

V létě roku 2009 byly zásady nového rozdělení vzdušného prostoru TMA Praha a návrhy nových přiletových tratí (STAR) a odletových tratí (SID) z letiště Praha-Ruzyně simulovány na radarovém simulátoru v IATCC. Výsledky simulací prokázaly předpokládanou kapacitu a propustnost vzdušného prostoru pro jednotlivé směry drah využívaných pro vzlety a přistání na letišti v Ruzyni. Na základě provedených simulací došlo ještě k drobným korekcím navrženého konceptu, který výrazně ovlivní poskytování letových provozních služeb v prostoru TMA Praha, ale částečně i ve spodních sektorech ACC Praha. Současně se začaly připravovat textové změny do všech koordinačních dohod, směrnic pro výkon služby na APP a TWR Praha a dalších provozních dokumentů, kterých se změna dotkne. V polovině března byl zahájen přeško-

lovací výcvik všech řídicích SPLS Praha, který zahrnuje jak teoretickou část, tak i několik cvičení na radarovém simulátoru, do kterého byly již v předstihu nainstalovány veškeré provozní změny. Harmonogram výcviku byl záměrně načasován tak, aby se větší část řídicích po absolvování výcviku na nový prostor posadila za radarovou obrazovku na APP Praha až po 8. dubnu, zbytek řídicích absoluuje z těchto důvodů svůj výcvik až po tomto termínu. Profese řídicího je specifická z hlediska požadavků na prostorovou paměť a tak snahou vedení SPLS Praha bylo minimalizovat počet řídicích, kteří po přecvičení na nový prostor s novými tratěmi usednou ještě před 8. dubnem zpět za radarovou obrazovku s mapami starého TMA a snížit tak pravděpodobnost možné chyby.

JAROSLAV VLASÁK, NSPLS

Úvod do historie řízení letového provozu

Pružné využívání vzdušného prostoru (Flexible Use of Airspace - FUA),
Snížení vertikálních rozstupů (Reduced Vertical Separation Minima - RVSM).

Pro uplatnění zásad prostorové navigace (laicky řečeno používání „napřimých“ letových cest) bylo nezbytné vybavit letadla základním systémem umožňujícím její využití. Program stanovil jako cílové datum pro vybave-

ní 29. leden 1998. Pružné využívání vzdušného prostoru předpokládá kvalitní koordinaci civilních složek řízení letového provozu s vojenskými, čímž se může dosáhnout efektivnějšího využívání vzdušného prostoru (využívání jinak omezených vojenských prostorů pro civilní provoz po předchozí dohodě atd.), zvýšení kapacity a propustnosti. Ke dvěma posledně jmenovaným aspektům v rámci horního vzdušného prostoru přispívá i snížení vertikálních rozstupů, tedy, opět laicky řečeno, „zhuštění“ letových hladin, k němuž bylo přistoupeno na přelomu tisíciletí.

Vraťme se však k již vzpomínuté modernizaci technické základny ŘLP ČR realizované v roce 1998. Z řady akcí většího či menšího významu vzpomeňme například zahájení provozního využívání rekonstruované řídicí věže na letišti v Praze-Ruzyni v květnu, provozního zavedení nových systémů řízení letového provozu na letištích v Brně-Tuřanech a Ostravě-Mošnově, úpravu prostředků pro hlasovou a datovou komunikaci v rámci projektů GAREX a CADIN či zahájení provozního ověřování systému NOTAM/OPMET. K významným událostem došlo v tomto roce i z hlediska „neprovozních“ aktivit ŘLP ČR. Tak například 24. května se v Praze uskutečnilo výroční zasedání Sdružení organizací řídicích civilního letového provozu (CANSO), na které plynule navázalo celosvětové setkání ředitelů organizací poskytujících tyto služby za účasti zhruba čtyřiceti delegátů z Evropy, Afriky, USA a Kanady.

Ing. MILAN CVRKAL, PAVEL SVITÁK

Foto: archiv

(pokračování v příštím čísle)

Po rekonstrukci věže získali řídicí letového provozu na ruzyňském letišti dokonalejší přehled o pohybech letadel i vozidel na letištní ploše

Uzávěrka fotosoutěže „3L“

English Corner

Joke / Mixed Family

One Sunday morning George burst into the living room and said, "Dad! Mom! I have some great news for you! I am getting married to the most beautiful girl in town. She lives a block away and her name is Susan."

After dinner, George's dad took him aside, "Son, I have to talk to you. Look at your mother, George. She and I have been married for 30 years, she's a wonderful wife and mother, but, she has never offered much excitement in the bedroom, so I used to fool around with women a lot."

"Susan is actually your half sister, and I'm afraid you can't marry her." George was brokenhearted.

After eight months he eventually started dating girls again. A year later he came home and very proudly announced, "Diane said yes! We're getting married in June." Again his father insisted on another private conversation and broke the sad news. "Diane is your half sister too, George."

"I'm awfully sorry about this." George was livid! He finally decided to go to his mother with the news his father had shared.

"Dad has done so much harm. I guess I'm never going to get married," he complained. "Every time I fall in love, Dad tells me the girl is my half sister."

"Hee hee," his mother chuckled, shaking her head. "Don't pay any attention to what he says. He's not really your father."

Tongue Twisters

A quick witted cricket critic, a quick witted cricket critic, a quick witted cricket critic...

族!

Coy knows pseudonoise codes, coy knows pseudonoise codes, coy knows pseudonoise codes...

族!

Sheena leads, Sheila needs, Sheena leads, Sheila needs, Sheena leads, Sheila needs...

族!

Willy's real rear wheel, Willy's real rear wheel, Willy's real rear wheel...

族!

Santa's Short Suit Shrunk, Santa's Short Suit Shrunk, Santa's Short Suit Shrunk...

Připravila: NWT

Otištěná fotografie *Předletová příprava* od **Ivana Holobradého** získala v loňském VIII. ročníku tradiční fotosoutěže zaměstnanců ŘLP ČR 1. místo v kategorii „3L“.

Děkujeme těm, kteří své práce do letošního IX. ročníku soutěže již odevzdali. Všem ostatním připomínáme, že datum uzávěrky je **30. dubna 2010**. Proto si v klidu prohlédněte své snímky z poslední doby a vyberte ty, které považujete za nejzdařilejší.

Odevzdat do redakce můžete buď fotografie, které by měly mít rozměr 20 x 30 centimetrů, nebo digitální záznam na CD, případně můžete své obrázky poslat mailem na adresu strip@ans.cz. Kvalitu všech dodaných fotografií posoudí odborná porota, která následně vybere vítěze v jednotlivých kategoriích – „3L“, ŘLP, volné téma. Udělena bude i Zvláštní cena poroty. Mezi autory vítězných snímků budou rozděleny šeky na nákup fotografického zboží v celkové hodnotě 14 000 korun.

REDAKCE

SUDOKU: Opět dvě úlohy pro přátele číselné křížovky. Vlevo je lehká, vpravo těžká. Vyplňte mřížku tak, aby každý řádek, každý sloupec a každý čtverec o 3 x 3 políčkách obsahoval čísla od jedné do devíti. Řešení – všechna správně doplněná čísla prvního řádku – alespoň jedné z nich můžete poslat **do 30. dubna 2010** na adresu strip@ans.cz. Vyrolosovaný úspěšný řešitel dostane malý dárek.

Za správné řešení z minulého Stripu bude odměněn **SLAVOMÍR NOVOTNÝ, řlp ACC.** red

8	6	5	9	1	2	7	3	4
2	4	9	6	3	7	1	5	8
3	7	1	5	4	8	6	2	9
7	5	8	2	9	3	4	1	6
4	3	6	1	7	5	8	9	2
1	9	2	4	8	6	3	7	5
6	2	7	3	5	4	9	8	1
9	8	4	7	2	1	5	6	3
5	1	3	8	6	9	2	4	7

9	8	5	7	4	1	6	3	2
7	1	2	3	5	6	8	9	4
4	3	6	8	9	2	1	5	7
8	2	3	1	6	7	9	4	5
1	7	9	5	3	4	2	8	6
5	6	4	2	8	9	7	1	3
6	4	1	9	7	3	5	2	8
3	9	8	6	2	5	4	7	1
2	5	7	4	1	8	3	6	9

				6	8		2	
3	8		9				5	
		7	3	5	1	9		
4		9				3	6	
1		8		4		2		5
	6	2				1		7
		1	2	3	4	5		
	4				7		3	9
	5		6	8				

5					8		6	7
4		9	5	7				
							4	
6							2	
	1			2			8	
	7							5
	8							
				4	1	8		2
3	5		7					4